

**Siuntio
Sjundea**

**Siuntion kunnan esi- ja perusopetuksen
tasa-arvo- ja
yhdenvertaisuussuunnitelma 2020-23**

Sisällys

Taustaa	3
Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvää lainsäädäntöä.....	3
Siuntion kunnan esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö	4
Aleksis Kiven koulun ja suomenkielisen esiopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	5
Plan för jämställdhet och likabehandling i Sjundeå svenska skola och förskola.....	6

Taustaa

Tämä suunnitelma toimii pohjana Siuntion esi- ja perusopetuksen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistyölle. Esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään vähintään kolmen vuoden välein. Edellinen Siuntion kunnan esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on vuodelta 2017 ja se on toiminut pohjana arvioitaessa aikaisempaan suunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Tätä suunnitelmaa täydentävät Siuntion kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (KV 17.09.2018 § 180 liite 3), esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat sekä esi- ja perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma. Suunnitelmassa sitoudutaan edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassa.

Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvää lainsäädäntöä

Naisten ja miesten välistä tasa-arvoa koskevan lain päämääränä on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1§)

Lain mukaan opetusta tai koulutusta järjestävän on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen ja että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 5 §)

Koulutusta ja opetusta järjestävien tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 6 §)

Yhdenvertaisuus laajentaa tasa-arvon käsitettä. Yhdenvertaisuus tarkoittaa perustuslain kuudennessa pykälässä kaikkien kansalaisten tasa-arvoista kohtelua, kaikkien yhdenvertaisuutta lain edessä ja sitä, ettei ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella. (Perustuslaki 6 §)

Yhdenvertaisuuslaki (8§) kieltää syrjinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain tarkoitus on edistää yhdenvertaisuutta, ehkäistä syrjintää ja tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. (Yhdenvertaisuuslaki 1 §)

Yhdenvertaisuuslain mukaan syrjintää on esimerkiksi:

- *Välitön syrjintä*, jossa jotakuta kohdellaan kielletyn syrjintäperusteen nojalla huonommin kuin muita (10§).
- *Välillinen syrjintä*, jossa näennäisesti puolueeton käytäntö, tieto tai toimintatapa asettaa toisen tai toiset muita heikompaan asemaan (13§).
- *Häirintä*, jolla henkilön ihmisarvoa loukataan kielletyin syrjintäperusteiden luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri (14§).
- *Kohtuullisten mukautusten epääminen*, jossa koulutuksen järjestäjä kieltäytyy tekemästä tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voisi saada koulutusta yhdenvertaisesti (15§).
- *Käskeyttäminen tai ohjeiden antaminen syrjiä*, jolloin esimerkiksi opettaja vihjaa oppilaita olemaan leikkimättä tietyn ryhmän edustajan kanssa (8§).

Syrjintää ei ole positiivinen ja oikeasuhtainen erityiskohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen tai syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen. (Yhdenvertaisuuslaki 9§)

Yhdenvertaisuuslain (6 §) mukaan koulutuksen järjestäjän on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan, ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi ja huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Siuntion kunnan esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö

Esi- ja perusopetuksessa tulee arvioida tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Arvioinnissa hyödynnetään esi- ja perusopetuksen laatuksiteereitä. Toiminnan kehittämiseen tähtäävä suunnitelmallinen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä työ tehdään yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Oppilaiden tulee osallistua tehtävään suunnitelmalliseen työhön ikä ja kehitystaso huomioiden. Opetuksen järjestäjän velvollisuus on selvittää, miten oppilaat kokevat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuneen omassa koulussaan.

Tasa-arvon vastakohta on eriarvoisuus ja eriarvoinen kohtelu on syrjintää. Samanlainen kohtelu ei kuitenkaan aina takaa yhdenvertaisuuden toteutumista, koska ihmisten ominaisuudet ja mahdollisuudet ovat erilaiset. Yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää, että syrjintään perustuva eriarvoisuus poistetaan. Syrjintää on se, kun henkilöä tai ryhmää kohdellaan eri tavoin kuin muita jonkin ominaisuuden perusteella ilman, että kohtelulle on hyväksytty oikeutus.

Syrjintä voi olla tahallista tai tahatonta. Se voi olla suunnitelmallista ja harkittua tai se voi johtua tavoista tai käytännöistä, joihin ei ole kiinnitetty huomiota. On esimerkiksi totuttu puhumaan tai toimimaan tavoilla, jotka loukkaavat, vähättelevät tai sulkevat pois toisia.

Monenlaiset käytännöt ja rakenteet voivat ylläpitää ja tuottaa eriarvoisuutta. Siksi esi- ja perusopetuksen kaikkia käytäntöjä, toimintatapoja ja oppiaineistoja on arvioitava tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnittelun päämääränä on syrjinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen sekä toiminnan ja käytäntöjen yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi, yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttaminen ja osallisuuden lisääminen.

Tätä suunnitelmaa täydennetään lukuvuosittain yksikkökohtaisissa toimintasuunnitelmissa ja arvioidaan toimintakertomuksissa.

Aleksis Kiven koulun ja suomenkielisen esiopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Selvitys oppilaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta

Selvitys oppilaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta on tehty oppilaskyselyn ja henkilöstökyselyn avulla maaliskuussa 2020. Huoltajilla on ollut mahdollisuus kertoa näkemyksensä asiasta.

Tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

- Oppilaskunnalle annetaan tiedoksi oppilaskyselyn tulokset. Oppilaskuntaa pyydetään kommentoimaan tuloksia ja ehdottamaan toimenpiteitä tulosten pohjalta. Toimenpideehdotukset annetaan tiedoksi koulun johtoryhmälle ja esiopetuksen henkilöstölle.
- Henkilöstökyselyn tulokset annetaan kommentoitavaksi henkilökuntatiimeille. Tiimit antavat toimenpideehdotukset koulun johtoryhmälle ja esiopetuksen henkilöstölle.
- Koulun johtoryhmä ja esiopetuksen henkilöstö linjaavat tarvittavia toimenpiteitä oppilaiden ja henkilökunnan ehdotusten pohjalta. Toimenpiteet kirjataan lukuvuosittain koulun ja esiopetuksen toimintasuunnitelmaan.
- Koulussa ja esiopetuksessa vietetään rasismin vastaista viikkoa joka vuosi. Teemaviikolla pidetään tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä oppitunteja eri aineissa.

Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista

Seuraavat toimenpiteet ovat toteutuneet:

- On puututtu eriarvoiseen kohteluun ja on saatettu kaikkien tietoon kenelle kertoa, jos tulee kohdelluksi tasa-arvon tai yhdenvertaisuuden vastaisesti.
- Yhteisissä linjauksissa ja päätöksenteossa on huolehdittu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta.
- On tehty paljon työtä kiusaamisen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi. Käytössä on erilaisia kiusaamista ehkäiseviä toimintamalleja.
- Oppilaat ovat osallistuneet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön esimerkiksi osallistumalla rasismin vastaisen viikon toteutukseen.
- Oppilaskunnan toiminnassa huomioidaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen.

Plan för jämställdhet och likabehandling i Sjundeå svenska skola och förskola

Sjundeå svenska skola och förskola följer den plan för jämställdhet och likabehandling som är uppgjord för skolorna i Sjundeå kommun. Enligt den planen ska varje skola och förskola reda ut hur eleverna upplever att jämställdhet och likabehandling förverkligats i den egna skolan. Vårdnadshavarna har haft möjlighet att kommentera planen.

En förfrågan kring jämställdhet och likabehandling gjordes i Sjundeå svenska skola i marsmånad 2020. Förfrågan gjordes både bland elever och bland skolans personal. Skolans ledningsgrupp har bearbetat resultaten av förfrågan samt delgett personalen om dessa. Skolans elevkår har tagit del av de resultat som berör eleverna.

Ur resultaten framkom främst att temat är ganska främmande för eleverna, många elever hade svarat vet inte på de flesta frågor. Detta även om skolan jobbar mycket kring detta tema på olika sätt.

Sådant som vi behöver fokusera på samt lägga in i skolans och förskolans verksamhetsplan:

- Klargöra för eleverna vad jämställdhet och likabehandling innebär.
- Vara klara med vad vi förväntar oss av varandra.
- Vara konsekventa och ta i tu med beteende som vi inte godkänner.
- Göra upp klara riktlinjer som vi alla följer.
- Personalen kommer ihåg att vi hela tiden fungerar som förebilder. Vi lägger fokus på hur vi behandlar varandra och hur vi talar om andra.